

Asia: VN/13193/2025

Lausuntopyyntö: luonnos valtioneuvoston asetukseksi vesihuollosta

Lausunnonantajan lausunto

1 § Soveltamisala

Ei lausuttavaa.

2 § Kunnan vesihuoltosuunnitelman sisältö

Alva-yhtiöt kannattaa velvoitetta vesihuoltosuunnitelman laadinnasta. Alva-yhtiöt haluaa korostaa kohdan 4 osalta kunnan vesihuollon omaisuudenhallintapolitiikan laatimisen tärkeyttä. Edelliseen liittyen tärkeää olisi, että Kunta vesihuoltosuunnitelmassaan tai sitä laatiessaan varmistaisi Kunnan alueella toimivien eri laitosten vuoropuhelun ja edistäisi alueellista yhteistyötä ja kehittämistä laitosten välillä. Samalla varmistettaisiin, että mahdollisia hallinnollisia ja/tai infran omistukseen liittyviä epäselvyyksiä ei pääsisi syntymään, tai ne ratkaistaisi, eri laitosten toiminta-alueiden rajoilla. Keskeinen asia vesihuoltosuunnitelmassa olisi myös se, että tiedostettaisiin alueiden kehittämisen, kaavoituksen ja liikenteen hankkeiden vaikutus vesihuollon järjestämisen kustannuksiin pitkällä aikavälillä.

3 § Omaisuudenhallintasuunnitelman sisältö ja ajan tasalla pitäminen

Alva-yhtiöt kannattaa omaisuudenhallintasuunnitelman laatimista seuraavilla täydennyksillä. Mikäli vesilaitoksella on sertifioitu omaisuudenhallintajärjestelmä niin Alva-yhtiöt esittää, että tämä huomioitaisiin raportointivaatimuksissa keventävänä seikkana. Omaisuudenhallintasuunnitelman sisällössä tulisi huomioida koko omaisuudenhallinnan elinkaari sisältäen suunnittelu, hankinta, rakentaminen, käyttö, kunnossapito, saneeraus ja käytöstä poisto. Lisäksi tulisi olla vaatimuksena, että laitos on tunnistanut, kuvannut ja nimennyt vastuuhenkilöt koko omaisuudelleen omaisuuslajeittain.

Omaisuudenhallintasuunnitelman ei tule olla julkinen dokumentti, koska siinä esitetään kriittisen infran alaisia yksityiskohtia. Nämä tiedot pitää kaikissa tilanteissa säilyttää salattavina tietoina.

Omaisuudenhallintaan liittyvään ylläpidettävään dataan tulee olla suunnitelma, joka toimii osana omaisuudenhallintasuunnitelmaa ja jossa kuvataan omaisuudenhallinnasta kerättävän datan sisältö huomioiden LTS ja PTS suunnittelu ja tarpeet omaisuudenhallinnan tueksi.

Alva-yhtiöt Oy pitää hyvänä vaatimusta pitkän aikavälin talous- ja investointisuunnitelman ulottumista 20 vuoden päähän. Tämä auttaa huomiomaan ikääntyvän infran vaikutuksia hinnoitteluun ja suorituskyykyyn riittävän ennakoivasti. Tärkeää on ymmärtää myös eri investointilajit (saneeraus- ja uudisinvestoinnit) ja niiden ennustamisen erityispiirteet. Lisäksi aikavälille 10...20 vuotta riittää saneeraustenkin osalta investointitaso, eikä tarkka kohdekohtainen suunnitelma ole välttämättä tarpeellinen. Kokemusten mukaan vesihuoltolaitoksella tulee olla talouden suunnittelua varten visio noin 20 vuoden päähän suurista vesilaitosinvestoinneista, esimerkkinä mainittakoon vaikkapa merkittävä laitospohde, sekä vuosittaisesta investointitasosta. Koska vesihuoltolaitoksen vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella oleva ja vaikeasti ennustettava kunnan kaavoituspolitiikka ja sen tuottamat aluerakentamisen investoinnit sitovat merkittävän osan vesihuoltolaitoksen investoinneista, ei vesihuoltolaitoksen hanketason PTS voi käytännössä ulottua 10 vuotta pidemmälle. Hyvänä käytäntönä PTS:n toteutumista tukevana instrumenttina voidaan pitää 3-vuotista, vuosittain tarkentuvaa investointiohjelmaa.

4 § Varautumissuunnitelman sisältö

Alva-yhtiöt kannattaa varautumissuunnitelman laatimista mutta Alva-yhtiöt haluaa korostaa, että on tärkeää varautumissuunnitelman osalta, ettei se aiheuta lisää erillistä hallinnollista työtä vaan pääfokus on operatiivisen toiminnan varmistamisessa. Eri laeissa on vaatimuksia samojen toiminnankuvauksien laatimisesta ja viranomaisen tulisi yhtenäistää edellä mainittujen kuvausten terminologiat ja sisältö. Alva-yhtiöt pitää ylimitoitettuna osaamis- ja koulutuskuvausten laatimisen vaatimuksia koska ne on jo kuvattu ja huomioitu jo normaalissa toiminnassa.

Yleisesti laitoksen eri dokumenteissa tulisi välttää päällekkäisyyttä; esimerkiksi sama riskienhallintamenettely ja siitä laadittu dokumentaatio voisi olla taustalla sekä varautumissuunnitelmassa, omaisuudenhallintasuunnitelmassa yms., eikä riskienarviointia tarvitsisi tehdä erillisinä päällekkäisinä kuvauksina sisällytettynä eri dokumentteihin. Tällöin laitos voisi muodostaa itselleen johtamisjärjestelmän, jossa olisi viittauksia esim. samaan riskienarviointiprosessiin, henkilöstön osaamisen kehittämisen suunnitelmiin jne.

5 § Vesihuoltolaitoksen toiminta palveluiden turvaamiseksi

Ei lausuttavaa.

6 § Vesihuollon poikkeamasta ilmoittaminen

Ei lausuttavaa.

7 § Asiakkaalle toimitettavat tiedot

Ei lausuttavaa.

8 § Tietojen välittäminen talousveden loppukäyttäjälle

Alva-yhtiöt kannattaa ja toteaa että tämä on hyvä kirjaus ja selkeyttää laitoksen näkökulmasta rajapintaa esim. taloyhtiöiden suuntaan.

9 § Vesihuoltolaitoksen toimintakertomuksessa kuvattavat tunnusluvut

Ei lausuttavaa.

10 § Vesihuollon tietojärjestelmään toimitettavat tiedot

Ei lausuttavaa.

Liitteet 1, 2 ja 3

Ei erillisiä liitteitä.

Muu palaute asetusluonnokseen

Ei lausuttavaa.

Hemminki Toni
ALVA yhtiöt Oy

Pasanen Pirjo
Alva-yhtiöt Oy - Vesiliiketoiminta